

บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

Organizational Climate Affecting The Professional Learning Community Of Teachers in the Office of Yasothon Primary Education Service Area 1

สุวัจน์ ศิริบุตร¹, ธันยาภรณ์ นวลสิงห์²
Suwat Siribut¹, Thanyporn Nualsing²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 2) ศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 และ 3) สร้างสมการพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 1 จำนวน 309 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาเท่ากับ 0.96 และแบบสอบถามด้านการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด อีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามี 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด อีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านทีมเรียนรู้ร่วมกันภาวะผู้นำร่วม ด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 1.000 + .275X_3 + .157X_2 + .224X_4 + .124X_1$$

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

¹ Graduate Student Master of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

² Lecturer of Educational Administration Program, Faculty of Education, Roi-Et Rajabhat University

สมการพยากรณ์บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = .333Z_{X3} + .192Z_{X2} + .235Z_{X4} + .183Z_{X1}$$

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ, การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1

Abstract

This research aimed were ; 1) to study the organizational climate in educational institutions under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 2) to study being a professional learning community in educational institutions. Under the jurisdiction of Yasothon Primary Education District 1 and 3) to create a forecasting equation for a professional learning community for school teachers. Under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 Group Examples in this research are school administrators and teachers. Under the jurisdiction of the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1, total 309 people. The research tool was a questionnaire using a rating scale of 5 levels. The confidence value of the questionnaire on the organizational climate in the school was 0.96 and the questionnaire on the professional learning community had the confidence of 0.96. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation. Pearson's correlation coefficient and Stepwise Multiple Regression.

The research results were as follows: 1) the organizational atmosphere of the educational institution Overall at the highest level When considering each aspect, it was found that 3 aspects were at the highest level and one aspect was at the high level. 2) professional learning community Overall, it was at the highest level. When considering each aspect, it was found that there were 4 aspects at the highest level, the other at the high level. And 3) the organizational atmosphere of educational institutions affects the learning community of educational institutions. Under the Office of Yasothon Primary Educational Service Area 1, it consists of 4 aspects: team of collaborative learning, co-leadership Vision and shared values Knowledge exchange In learning and professional development Which can be written as a forecasting equation as follows

Organizational climate forecasting equations affecting being a professional learning community under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 using raw scores.

$$Y' = 1.000 + .275X_3 + .157X_2 + .224X_4 + .124X_1$$

Organizational climate forecasting equations affecting being a professional learning community under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 1 by using standard scores.

$$Z'_Y = .333Z_{X3} + .192Z_{X2} + .235Z_{X4} + .183Z_{X1}$$

Keywords: Organizational Climate Affecting, professional learning community, Yasothon Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันถือได้ว่า มนุษย์เราอยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตลอดเวลา การเรียนรู้ของมนุษย์จึงเป็นเรื่องสำคัญ จึงมีนโยบายการพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมแห่งการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ อันจะส่งผลต่อวิถีการเรียนรู้ของศิษย์ในศตวรรษที่ 21 แนวทางการเรียนรู้ของครูที่หลายฝ่ายกำลังให้ความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน คือ ชุมชนเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Community) หรือ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องโดยบทบาทของครูจะเปลี่ยนจากครูผู้สอน (Teacher) เป็นโค้ช (Coach) หรือเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ทั้งนี้ นอกจากครูแล้ว ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้มีโอกาสพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมกันกำหนดบทบาทในการจัดการเรียนรู้ของครูให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555: 142) ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู หรือ PLC (Professional Learning Community) เป็นแนวทางสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนานกับการเสริมแรงทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อให้เป็นเวทีที่มีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิก

ทุกคนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันรวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ อีกทั้งช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิบัติการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิบัติการศึกษา (วิจารณ์ พานิช, 2555: 143)

การที่สถานศึกษามีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (Professional Learning Community) หรือที่บางคนเรียกว่าชุมชนแห่งวิชาชีพนั้น จะส่งผลให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ สำหรับการปฏิสัมพันธ์ของมวลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการให้ความดูแลและการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน ตลอดจนงานทางด้านวิชาการต่างๆ ของโรงเรียน (แสงหล้า เรื่องพยัคฆ์, 2561: 51)

Frieberg and Stein (1999, อ้างถึงใน Thanyaporn Papolngam, 2011: 86) ได้สรุปความสำคัญของบรรยากาศไว้ว่า บรรยากาศเป็นหัวใจสำคัญและจิตวิญญาณของโรงเรียนที่จะช่วยนำพาให้เด็ก ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคน รักและเฝ้ามองโรงเรียนของพวกเขาในการที่จะช่วยให้แต่ละคนรู้สึกมีศักดิ์ศรี มีคุณค่า และมีความสำคัญ

จึงอาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศองค์การมีอิทธิพลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียน เพราะมีผลต่อปฏิสัมพันธ์ ความรู้สึก เจตคติ ทักษะคิด รวมทั้งการปฏิบัติงานของคนในองค์การ ดังนั้นการส่งเสริมบรรยากาศองค์การให้เอื้อต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สถานศึกษาต้องคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ

อย่างไรไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การเสริมแรง การสนับสนุนให้บุคลากรมีการเปลี่ยนเรียนรู้ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน การตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ความจงรักภักดีต่อองค์กร ความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ ความร่วมมือในการทำงาน ดังนั้นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศองค์การที่เอื้อให้บุคลากรในองค์การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และร่วมกันพัฒนาวิชาชีพเพื่อคุณภาพของผู้เรียน (สุเทพ พงษ์ศรีวิวัฒน์, 2561: 26)

ดังนั้น สถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์การ จึงต้องใส่ใจและให้ความสำคัญกับบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ครูมีความสุขกับการเรียนรู้ โดยการสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโครงสร้างองค์การที่ไม่ซับซ้อน มีความยืดหยุ่นคล่องตัว มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สนับสนุนให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีอิสระในการตัดสินใจเปิดโอกาสให้กล้าเสี่ยงหรือริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ รวมทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเองเพื่อให้ครู มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน (จุลสิทธิ์สะโคตร, 2557: 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 เป็นองค์กร ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู เพราะถือว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 มีภารกิจหลักในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไปในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2565) แผนการปฏิรูปประเทศแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์กระทรวง และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษาที่ผลิตครู ในการผลิต และพัฒนาครูให้ตรงกับสาขาวิชาและสอดคล้องกับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1, 2561: ออนไลน์)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1
2. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1
3. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

บรรยากาศองค์การของสถานศึกษาด้านการสนับสนุนและความอบอุ่น, ด้านโครงสร้างองค์การ, ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่าและด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสนับสนุนและความอบอุ่น 2) ด้านโครงสร้างองค์การ 3) ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่า 4) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต จำนวน 1,473 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 จำนวน 309 คน โดยการเปิดตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. 1970: 607-610) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 41 คน และครูจำนวน 268 คน แล้วจึงทำ การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของสถานศึกษา มีลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิด

ของลิเคิร์ต (Likert Type)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert Type)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ส่งไปยังโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยใส่ซองรับเอกสารที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1

3. ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบแบบสอบถามกลับมาในเวลาที่กำหนดผู้วิจัยก็จะติดตามโดยใช้โทรศัพท์ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามกลับมาถึงผู้วิจัยให้ครบถ้วนภายใน 10 วัน ทั้งนี้แบบสอบถามแต่ละฉบับที่ส่งออกไปผู้วิจัยได้ใส่รหัสเพื่อทราบและตรวจสอบได้ว่า แบบสอบถามฉบับนั้นส่งไปที่ใดและใครควรเป็นคนตอบ

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้จำนวน 309 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกชุดเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตาราง

2. วิเคราะห์บรรยากาศองค์การสถานศึกษาและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554: 121)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบดังนี้

1. บรรยากาศองค์การ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่า รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์การ และด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสนับสนุนและความอบอุ่น

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ รองลงมา คือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านที่มิเรียนรู้ร่วมกันและด้านวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม และด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านภาวะผู้นำร่วม

3. บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการ

ให้รางวัลและการเห็นคุณค่า (X_3) ด้านโครงสร้างองค์การ (X_2) ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน (X_4) และด้านการสนับสนุนและความอบอุ่น (X_1) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .275, .157, .224 และ .124 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ .333, .192, .235 และ .183 ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 4 ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 ได้ร้อยละ 66.50 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนดิบ

$$Y' = 1.000 + .275X_3 + .157X_2 + .224X_4 + .124X_1$$

สมการพยากรณ์บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$Z'_Y = .333Z_{X3} + .192Z_{X2} + .235Z_{X4} + .183Z_{X1}$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 1 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ยโสธรเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ บรรยากาศองค์การ มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู ภายในองค์การ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอันเนื่องมาจากการกำหนด โครงสร้างองค์การที่มีการดำเนินงานของสถาน ศึกษาอย่างเป็นระบบ การมีปฏิสัมพันธ์สนับสนุน ช่วยเหลือกันระหว่างบุคคลในองค์การที่กำลังทำงาน อยู่ ซึ่งทำให้ผู้บริหารและครู ในองค์การมีความคิด ความรู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และ ทักษะคติของในทำงานของสมาชิกในองค์การและการ ให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานทำให้องค์การมีลักษณะ เฉพาะตัวหรือเอกลักษณ์ของแต่ละองค์การ และมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินงาน ให้เกิดความชัดเจนสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ มีการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อ ให้เกิดประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการ ให้รางวัลและการเห็นคุณค่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก บรรยากาศองค์การของโรงเรียนด้านการ ให้รางวัล ผู้บริหารมีการกระตุ้นให้ครูและบุคลากร ทำงานตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่องานสำเร็จผู้บริหาร มีการชื่นชมและให้รางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจใน การทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับจวีวรรณ เอี่ยมพญา (2559: 98-99) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การที่ส่ง ผลต่อคุณภาพการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้รางวัล พบว่าอยู่ใน ระดับมาก อาจเป็นเพราะบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนด้านการให้รางวัล คือการที่ครูปฏิบัติงาน ดีแล้วได้รับรางวัลหรือการชมเชยมากกว่าการถูก วิพากษ์วิจารณ์ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วม งานและได้รับโอกาสก้าวหน้ามากกว่าผู้อื่น โดยผล ตอบแทนความดีความชอบนั้นมาจากการพิจารณา ตามผลการปฏิบัติงานของครูแต่ละคน

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้าน มาตรฐานการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมาตรฐาน งานการปฏิบัติงาน ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ในการ ปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอยู่เสมอเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ ครูเกิดความกระตือรือร้นและพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับพรรณิภา ม่วงคราม (2550: 89) ที่ได้ศึกษามิติบรรยากาศองค์การของ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่นพบว่าศึกษามิติ บรรยากาศองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัด ขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ สูงด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มิติมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน

1.3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้าน การสนับสนุนและความอบอุ่น อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเพราะบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ด้านการสนับสนุนและการให้ความอบอุ่น เป็น ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้ครู ได้ รับความช่วยเหลือจากผู้บริหาร มีการสนับสนุน การส่งครูเข้ารับการอบรม ดูงานซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของบุตรี ถิ่นกาญจน์ (2552: 88) ได้ ศึกษาบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่ องค์การแห่งการเรียนรู้การศึกษา หน่วยงานผลิต บัณฑิตของมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี พบว่า บรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่องค์การ แห่งการเรียนรู้การศึกษา หน่วยงานผลิตบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่องค์การ แห่งการเรียนรู้การศึกษา อยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มิติสนับสนุนการฝึกอบรม และพัฒนา และมิติการรับรู้และรางวัลเป็นด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 1 โดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงาน ร่วมมือกันของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่เป็น ทีมทีมเรียนรู้ สร้างภาวะความเป็นผู้นำร่วม ซึ่ง ผู้บริหารเป็นผู้ดูแลและสนับสนุน สร้างพื้นฐาน ทางวัฒนธรรมและความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกัน ร่วมกัน พัฒนาศาสตร์ภายใต้สภาพการณ์ ด้านทรัพยากร งบประมาณ เวลา เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อ คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความ สำเร็จ ของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของพรอติ ชาวคำเขตต์ (2561:60) ได้ศึกษา สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่าย พัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชิงรายโซนเหนือ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดด้านการสนับสนุน และการมีภาวะผู้นำร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ และ ด้านการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่า

2.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการ เรียนรู้และการพัฒนาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาศาสตร์ผู้บริหารสถาน ศึกษา มีการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครู ให้ ทำงานอย่างมีความสุข และเป็นบรรยากาศ เพื่อ การพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ รุจาคม (2561: 64) ได้ศึกษาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด สมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ด้านการเรียนรู้

และพัฒนาศาสตร์ พบว่า การดำเนินงานชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจา การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูร่วมกัน แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของพรอติ ชาวคำเขตต์ (2561: 61) ได้ศึกษา สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่าย พัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชิงรายโซนเหนือ พบว่า ด้านการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานระหว่างบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านภาวะผู้นำ ร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเนื่องจากการเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพด้านภาวะผู้นำร่วมผู้บริหารรับฟัง ความคิดเห็นและส่งเสริมให้ครูคิดริเริ่มหาวิธีการใหม่ๆ ในการทำงานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรอติ ชาวคำเขตต์ (2561: 61) ได้ศึกษา สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่าย พัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชิงรายโซนเหนือ พบว่า ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วม กัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำ ร่วมกันอยู่ในระดับมาก

3. การสร้างสมการพยากรณ์บรรยากาศ องค์การที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 1 พบว่าบรรยากาศองค์การทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่า ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและด้านการสนับสนุนและความอบอุ่น สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 66.50 ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อผู้บริการสถานศึกษา เห็นคุณค่าของครูและให้รางวัล มีการจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดีและสนับสนุนและส่งเสริมครูย่อมส่งผลให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จูลี่ ศรีชะโคตร (2557: 94) กล่าวว่า บรรยากาศองค์การที่ทดสอบแล้วสามารถร่วมกันพยากรณ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลขอนแก่น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีทั้งหมด 3 ด้านได้แก่ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านค่านิยมและพฤติกรรม และโครงสร้างองค์การ ตามลำดับ ส่วนด้านที่ถูกคัดออกจากสมการพยากรณ์ ได้แก่ด้านความเสี่ยงและด้านสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าบรรยากาศองค์การในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำที่สุด คือ การสนับสนุนและความอบอุ่น ดังนั้นสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรให้การสนับสนุนการทำงานและอำนวยความสะดวกในการทำงานทุก ๆ ด้านเพื่อสร้างความใกล้ชิดรวมทั้งให้คำแนะนำทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว เพื่อนำไปปรับปรุงบรรยากาศองค์การต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำร่วม ดังนั้น ครูควรมีส่วนร่วมในการอภิปรายและการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของโรงเรียนอย่างเสมอ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูอย่างเหมาะสมตามความรู้ความสามารถและส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำให้แก่ครู

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การในสถานศึกษา ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเห็นคุณค่าของครูและให้รางวัลอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดโครงสร้างองค์การที่เหมาะสม กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดีและสนับสนุนและส่งเสริมครูอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้บรรยากาศองค์การในสถานศึกษา ด้านการให้รางวัลและการเห็นคุณค่า เพื่อมุ่งเน้นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา แสวงหาความรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- จุลลีย์ ศรีษะโคตร. (2557). *บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ฉวีวรรณ เอี่ยมพญา. (2559). *บรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรยุทธ รุจาคม. (2561). *การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุตรี ถิ่นกาญจน์. (2552). *บรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อการพัฒนาไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้การศึกษาหน่วยงานผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรนิกา ม่วงคราม. (2550). *มิติบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พรอรรถี ชาวคำเขตต์. (2561). *สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น เชียงรายโซนเหนือ*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
- วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตาตาพลับลิเคชั่นจำกัด.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (20 ธันวาคม 2561). *ผู้นำสถานศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2561, จาก <http://suthep.cru.ac.th/leader31.doc>.
- แสงหล้า เรื่องพยัคฆ์. (25 ธันวาคม 2561). *สังคมแห่งการเรียนรู้สู่ปฏิรูป*. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2561, จาก http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl?mag_id=13&group_id=57&article.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต 1. (25 ธันวาคม 2561). สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2561 จาก http://www.yst1.go.th/2020/?page_id=201.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610
- Likert, R. (1961). *New pattern of management*. New York: McGraw-Hill.
- Likert, R. (1967). *The human organization: its management and value*. Tokyo: McGraw-Hill.

Papolingam, T. (2011). *School culture and School climate of elementary schools in Thailand*.
A Thesis for the degree of doctor of philosophy KhonKaen university.